

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 25.4.2013
COM(2013) 240 final

**RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET OCH
EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN**

**om medlemsstaternas genomförande av rådets direktiv 2006/117/Euratom om
övervakning och kontroll av transporter av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle**

{SWD(2013) 150 final}

**RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET OCH
EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN**

**om medlemsstaternas genomförande av rådets direktiv 2006/117/Euratom om
övervakning och kontroll av transporter av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle**

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	Inledning	4
1.1.	Bakgrund	4
1.2.	Rättslig ram	5
1.3.	Allmänna principer för övervakning och kontroll av transporter	6
2.	Genomförande av de allmänna bestämmelserna.....	6
2.1.	Införlivande av direktivet.....	6
2.2.	Standarddokument för övervakning och kontroll av transporter	7
2.3.	Behöriga myndigheter.....	7
2.4.	Översändande.....	7
2.5.	Rådgivande kommitté	8
2.6.	Regelbundna rapporter	8
3.	Medlemsstaternas rapportering	8
3.1.	Transporter	9
3.2.	Export från gemenskapen.....	9
4.	Slutsats	10

1. INLEDNING

I rådets direktiv 2006/117/Euratom¹ fastställs ett gemenskapssystem för övervakning och kontroll av gränsöverskridande transporter av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle som ska garantera ett tillfredsställande skydd av befolkningen. Direktivet ska tillämpas på gränsöverskridande transporter när ursprungslandet, bestämmelselandet eller ett transitland är en medlemsstat inom gemenskapen. Det säkerställer att berörda medlemsstater informeras om de transporter av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle som görs till eller via deras territorium och föreskriver att de ger antingen sitt samtycke eller ett motiverat avslag.

Enligt direktivet ska medlemsstaterna regelbundet lämna rapporter till kommissionen och kommissionen till Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén. Rapporteringen syftar till att ge en användbar översikt över vilka tillstånd som utfärdats inom gemenskapen och göra det möjligt att kartlägga de praktiska svårigheter som medlemsstaterna stött på i samband med genomförandet av direktivet och de lösningar som de använt.

Det här är kommissionens första rapport om genomförandet av rådets direktiv 2006/117/Euratom. Efter inledningen innehåller denna rapport följande:

- Återkoppling om genomförandet av de allmänna bestämmelserna (kapitel 4) i direktivet.
- En sammanfattande översikt över medlemsstaternas rapporter till kommissionen om genomförandet av direktivet. Denna information har sammanställts i samråd med de enskilda medlemsstaterna. Mer detaljerade uppgifter om medlemsstaternas genomförande av direktivet finns i kommissionens arbetsdokument SWD(2013)150.

I slutet av rapporten ges en överblick över viktiga frågor som kräver ytterligare uppmärksamhet och som kommer att behandlas i nära samarbete med den rådgivande kommittén och medlemsstaterna.

1.1. Bakgrund

Samtliga EU-medlemsstater producerar radioaktivt avfall. Detta avfall genereras inom många olika verksamheter, som t.ex. elproduktion i kärnkraftverk och radioisotoptillämpningar inom medicin, industri, jordbruk, forskning och utbildning. Vid driften av kärnreaktorer produceras också använt kärnbränsle. Det är kärnbränsle som har bestrålats i och varaktigt avlägsnats från en reaktorhård. När använt kärnbränsle avlägsnats från en reaktorhård lagras det i särskilda vattenbassänger i anslutning till reaktorn tills strålningen minskat och bränslet kylts ned. Från anläggningen transporteras använt kärnbränsle på väg, järnväg eller vattenväg till antingen ett mellanlager eller en uppberedningsanläggning.

14 av 27 medlemsstater har kärnreaktorer i drift, och ytterligare två medlemsstater har kärnreaktorer under avveckling². De flesta medlemsstater har forskningsreaktorer.

Varje medlemsstat har hela ansvaret för att välja sin egen strategi för hantering av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle. Använt kärnbränsle kan antingen betraktas som en användbar resurs som kan upparbetas, eller vara avsett för slutförvaring om det betraktas som radioaktivt avfall. Frågan om använt kärnbränsle kräver därför särskild uppmärksamhet. Oavsett hur

¹ EUT L 337, 5.12.2006, s. 21.

² De 14 medlemsstater som har kärnreaktorer i drift är Belgien, Bulgarien, Tjeckien, Finland, Frankrike, Tyskland, Ungern, Nederländerna, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Spanien, Sverige och Storbritannien. Italien och Litauen har endast kärnreaktorer under avveckling.

medlemsstaterna väljer att hantera sitt radioaktiva avfall och använda kärnbränsle krävs transporter, som görs mellan medlemsstater och till eller från gemenskapen.

1.2. Rättslig ram

Förfarandena för transporter av radioaktivt avfall eller använt kärnbränsle omfattas av en rad krav i enlighet med gemenskapens lagstiftning³ och bindande internationella rättsakter⁴, i synnerhet när det gäller säker transport av radioaktivt material och villkor för deponering eller lagring av radioaktivt avfall eller använt kärnbränsle i bestämmelselandet.

Gemenskapens lagstiftning om arbetstagarnas och befolkningens hälsoskydd föreskriver att transporter av radioaktivt avfall eller använt kärnbränsle mellan medlemsstater, samt till och från gemenskapen, omfattas av ett obligatoriskt och gemensamt system med förhandstillstånd. Systemet med förhandstillstånd för transporter som inrättades 1992⁵ ändrades avsevärt 2006 genom antagandet av direktiv 2006/117/Euratom om övervakning och kontroll av transporter av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle (*transportdirektivet*)⁶. Bestämmelserna i direktivet från 1992 behövde ändras i ljuset av erfarenheterna, för att förtydliga och lägga till begrepp och definitioner, för att behandla situationer som inte togs upp tidigare och för att förenkla det befintliga förfarandet för transport av radioaktivt avfall mellan medlemsstaterna. Ändringar krävdes också för att garantera enhetlighet med andra gemenskapsbestämmelser och internationella bestämmelser, i synnerhet konventionen om säkerheten vid hantering av använt kärnbränsle och om säkerheten vid hantering av radioaktivt avfall, som gemenskapen anslöt sig till den 2 januari 2006.

Skyldigheterna enligt transportdirektivet påverkar inte medlemsstaternas rätt att exportera använt kärnbränsle för upparbetning. Inget i direktivet för med sig att en medlemsstat som är bestämmelseland måste godta transporter med radioaktivt avfall och använt bränsle för slutbehandling eller slutdeponering utom i de fall då avfallet eller bränslet är avsett för återtransport (till ursprungslandet). Varje vägran att medge sådana transporter bör motiveras med utgångspunkt i de kriterier som anges i direktivet. Transportdirektivet förbjuder också export av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle till länder i Afrika, Västindien och Stilla havsområdet (AVS-länder) eller tredjeländer som inte har resurser att hantera det radioaktiva avfallet eller det använda kärnbränslet på ett säkert sätt.

Genom rådets direktiv 2011/70/Euratom⁷ (nedan kallat *avfallsdirektivet*), som nyligen antogs, infördes ytterligare bindande villkor för transporter av radioaktivt avfall, inbegripet använt kärnbränsle som betraktas som avfall vid deponering. Den allmänna principen enligt artikel 4.4 i avfallsdirektivet är att radioaktivt avfall ska slutförvaras i den medlemsstat i vilken det genererades, såvida det inte vid tidpunkten för sändningen har ingåtts ett avtal mellan den berörda medlemsstaten och en annan medlemsstat eller ett tredjeland om att använda en anläggning för slutförvaring i ett av länderna. Ett sådant avtal omfattas dock också av kriterier som fastställs av kommissionen i enlighet med artikel 16.2 i transportdirektivet och

³ I synnerhet rådets direktiv av den 13 maj 1996 om fastställande av grundläggande säkerhetsnormer för skydd av arbetstagarnas och allmänhetens hälsa mot de faror som uppstår till följd av joniserande strålning, EUT L 159, 29.6.1996, s. 1.

⁴ I synnerhet IAEA:s internationella konvention om säkerheten vid hantering av använt kärnbränsle och om säkerheten vid hantering av radioaktivt avfall.

⁵ Rådets direktiv 92/3/Euratom av den 3 februari 1992, EGT L 35, 12.2.1992, s. 24.

⁶ Rådets direktiv 2006/117/Euratom av den 20 november 2006 om övervakning och kontroll av transporter av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle.

⁷ Rådets direktiv 2011/70/Euratom av den 19 juli 2011 som upprättar ett gemenskapsramverk för ett ansvarfullt och säkert omhändertagande av utbränt kärnbränsle och radioaktivt avfall, EUT L 199, 2.8.2011, s. 48.

bestämmelserna i avfallsdirektivet som bland annat föreskriver att en sådan slutförvaringsanläggning redan ska vara i säker drift vid tidpunkten för sändningen.

Avfallsdirektivet påverkar inte medlemsstaternas frihet att acceptera använt kärnbränsle eller kärnavfall för bearbetning eller upparbetning från tredjeländer och sända tillbaka det till ursprungslandet. Medlemsstaterna är också fria att sända sitt radioaktiva avfall eller använda kärnbränsle till en annan medlemsstat eller ett tredjeland för bearbetning eller upparbetning. I båda fallen är det den medlemsstat eller det tredjeland som det radioaktiva materialet sändes från som behåller det slutliga ansvaret för en säker och ansvarsfull slutförvaring av dessa material, inklusive eventuellt avfall som en biprodukt.

1.3. Allmänna principer för övervakning och kontroll av transporter

En innehavare⁸ som planerar att inom gemenskapen transportera radioaktivt avfall eller använt kärnbränsle eller att vidta åtgärder för att utföra en sådan transport ska inge en korrekt ifylld ansökan om tillstånd till de behöriga myndigheterna i ursprungsmedlemsstaten. En enda ansökan kan omfatta flera transporter om dessa har samma egenskaper och om färdvägen (länder och gränser som korsas) och de behöriga myndigheterna är de samma.

När radioaktivt avfall eller använt kärnavfall ska importeras till gemenskapen ska mottagaren lämna in en sådan ansökan till de behöriga myndigheterna i bestämmelsemedlemsstaten. När en transport sker från en medlemsstat till ett tredjeland ska de behöriga myndigheterna i ursprungsmedlemsstaten kontakta de berörda myndigheterna i bestämmelsemedlemsstaten.

Transporten får inte genomföras förrän de behöriga myndigheterna i bestämmelsemedlemsstaten och eventuella transitländer har underrättat de behöriga myndigheterna i ursprungslandet om sitt godkännande. Transportdirektivet föreskriver att godkännandet eller avslaget ska meddelas inom två månader från mottagandet av ansökan. Ett avslag från en bestämmelsemedlemsstat eller transitmedlemsstat måste motiveras utifrån lagstiftning om transport och hantering av radioaktivt avfall eller använt kärnbränsle eller grundas på relevant nationell eller internationell lagstiftning eller gemenskapslagstiftning som är tillämplig på transport av radioaktivt material.

De behöriga myndigheterna i transitmedlemsstater eller bestämmelsemedlemsstater får lägga till villkor för transporten. För transporter inom gemenskapen är det dock inte möjligt att införa villkor som är striktare än medlemsstatens nationella lagstiftning för transport av radioaktivt avfall på det egna territoriet.

Om en transport inte kan fullföljas eller om villkoren för transporten inte uppfylls ska de behöriga myndigheterna i ursprungsmedlemsstaten säkerställa att det berörda radioaktiva avfallet eller använda kärnbränslet tas tillbaka av innehavaren, såvida inte ett annat säkert tillvägagångssätt kan användas.

2. GENOMFÖRANDE AV DE ALLMÄNNA BESTÄMMELSERNA

2.1. Införlivande av direktivet

Enligt transportdirektivet skulle medlemsstaterna senast den 25 december 2008 sätta i kraft de lagar och andra författningar som var nödvändiga för att följa direktivet.

De flesta medlemsstaterna klarade denna tidsfrist, men ett fåtal införlivade inte direktivet i tid och kommissionen inledde överträdelseförfaranden mot dem. De berörda medlemsstaterna

⁸ *Innehavare*: en fysisk eller juridisk person som, innan en transport av radioaktivt avfall eller använt kärnbränsle utförs, enligt tillämplig nationell lag har det juridiska ansvaret för sådana ämnen och planerar att transportera dem till en mottagare.

meddelade därefter sina bestämmelser för införlivande av direktivet, och kommissionen kunde avsluta dessa ärenden under andra halvåret 2009, med undantag för Grekland, vars införlivandebestämmelser meddelades i september 2010.

Sedan utgången av 2010 är införlivandet av rådets direktiv 2006/117/Euratom avslutat och det kan anses genomfört i samtliga EU-medlemsstater.

2.2. Standarddokument för övervakning och kontroll av transporter

Transportdirektivet föreskriver att ett standarddokument ska användas för alla transporter som omfattas av direktivet. Med beaktande av tidigare erfarenheter offentliggjordes i april 2008 ett nytt kommissionsbeslut om upprättande av ett standarddokument för övervakning och kontroll av transporter av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle enligt rådets direktiv 2006/117/Euratom i *Europeiska unionens officiella tidning*⁹.

När det gäller transporter av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle (även använt kärnbränsle som är avsett för slutförvaring och som därmed kategoriseras som avfall) innehåller standarddokumentets bilaga formulären för ansökan om tillstånd, mottagningsbevis för ansökan, avslag eller beviljande av transport, beskrivning av försändelsen/förteckning över kollin samt mottagningsbevis för transporten. Standarddokumentet innehåller också en lista över minimikrav för en korrekt ifylld ansökan.

Det fanns en bristande överensstämmelse mellan rådets direktiv 2006/117/Euratom och motiveringen till kommissionens beslut K(2008)793 av den 5 mars 2008 om upprättande av ett standarddokument för övervakning och kontroll av transporter av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle enligt rådets direktiv 2006/117/Euratom (2008/312/Euratom), och därför offentliggjordes en rättelse i EUT¹⁰ där formuleringen i fråga ändrades.

Medlemsstaterna har också rapporterat om vissa problem vid användningen av standarddokumentet. Ytterligare uppgifter om denna bristande överensstämmelse och de problem som upplevts finns i kommissionens arbetsdokument SWD(2013)150. Dessa problem kommer att följas upp av den rådgivande kommittén.

2.3. Behöriga myndigheter

De behöriga myndigheterna är de myndigheter som enligt ursprungs-, transit- eller bestämmelseändernas lagar eller föreskrifter har befogenhet att genomföra systemet för övervakning och kontroll av transporter av radioaktivt avfall eller använt kärnbränsle. För att underlätta kommunikationen mellan kommissionen och ska alla medlemsstater lämna den nödvändiga informationen och kontaktuppgifterna för sin(a) behöriga myndighet(er) till kommissionen.

Förteckningen över behöriga myndigheter i medlemsstaterna finns på Europeiska kommissionens webbplats Europa som kan nås via följande länk:

http://ec.europa.eu/energy/nuclear/transport/shipment_directive_en.htm.

2.4. Översändande

Enligt artikel 19 i transportdirektivet ska kommissionen utfärda rekommendationer för ett säkert och effektivt system för översändande av dokument och information som rör bestämmelserna i direktivet. Kommissionen ska också upprätta och underhålla en plattform för elektronisk kommunikation där man lägger ut kontaktuppgifterna för medlemsstaternas behöriga myndigheter, anger vilka språk som de behöriga myndigheterna godtar samt redogör för alla allmänna villkor och eventuella tilläggskrav som gäller för beviljande av transporter.

⁹ EUT L 107, 17.4.2008, s. 32.

¹⁰ EUT L 343, 23.12.2011, s. 149.

Kommissionens rekommendation om ett säkert och effektivt system för överlämnande av handlingar och information avseende bestämmelserna i rådets direktiv 2006/117/Euratom offentliggjordes i *Europeiska unionens offentliga tidning* i juli 2009¹¹.

När det gäller den elektroniska plattformen har kommissionen upprättat en webbplats (se länken ovan) med all relevant information för transportdirektivet. Uppgifterna uppdateras vid behov med de uppgifter som varje medlemsstat lämnar till kommissionen i enlighet med artikel 18.2 i direktivet.

2.5. Rådgivande kommitté

När kommissionen utför sina uppgifter enligt direktivet bistås den av en rådgivande kommitté med medlemsstaternas företrädare. Det första mötet sammankallades i maj 2007 och då antogs kommitténs arbetsordning och arbetsprogram för de följande åren. Kommittén höll nio möten som organiserades och leddes av kommissionens företrädare.

Den rådgivande kommittén har yttrat sig om

- fastställandet och användningen av standarddokumentet,
- kommissionens rekommendation om kriterier för export av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle till tredjeland, och
- kommissionens rekommendation om ett säkert och effektivt system för överlämnande av handlingar.

Kommitténs yttranden har förts in i protokollen.

Erfarenheterna hittills visar att den rådgivande kommittén är ett användbart forum där medlemsstaternas företrädare kan utbyta erfarenheter med kommissionen och med varandra.

2.6. Regelbundna rapporter

Medlemsstaterna är skyldiga att lämna sin första rapport om genomförandet av transportdirektivet till kommissionen före utgången av 2011 och därefter vart tredje år. Kommissionen har på grundval av medlemsstaternas rapporter sammanställt en första sammanfattande rapport till Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén som ger en överblick över de tillstånd som utfärdats i gemenskapen och som informerar om de praktiska problem som medlemsstaterna stött på och om hur dessa har lösts.

I enlighet med artikel 20 och de förfaranden som fastställs i artikel 21 i direktivet konsulterades den rådgivande kommittén om utkastet till rapport och det medföljande arbetsdokumentet. Inga mer omfattande kommentarer inkom från medlemmarna i den rådgivande kommittén. Kommentarer rörde huvudsakligen aktualisering av kontaktuppgifter.

Rapporterna bör i synnerhet ta upp fall av återtransporter som avser transporter utan tillstånd och odeklarerat radioaktivt avfall (artikel 4 i direktivet). Kommissionen har i samband med denna första rapport inte informerats om några transporter som skulle omfattas av artikel 4.

3. MEDLEMSSTATERNAS RAPPORTERING

För att förenkla rapporteringsprocessen lämnade kommissionen en rapporteringsmall i två delar till alla medlemsstater. Den första delen rör uppgifter om genomförandet av direktivet och den andra uppgifter om transporter. Samtliga medlemsstater har rapporterat till kommissionen. De uppgifter som inkom analyserades av kommissionen och frågor som

¹¹ EUT L 177, 8.7.2009, s. 5.

krävde ytterligare förtydliganden togs upp i bilaterala kontakter med den berörda medlemsstaten. De viktigaste delarna av medlemsstaternas rapporter sammanfattas i denna rapport. Ytterligare upplysningar finns i kommissionens arbetsdokument.

Medlemsstaterna rapporterade inga större problem i samband med genomförandet av direktivet. Några medlemsstater rapporterade dock att de ansåg följande två frågor oroande:

- Det faktum att det inte finns någon harmonisering av friklassningsnivåerna för radioaktivt avfall i EU kan medföra att material som innehåller radioaktiva ämnen släpps ut i en medlemsstat trots att det skulle kunna betraktas som radioaktivt avfall i en annan medlemsstat.
- Gränsöverskridande transporter av vissa avfall som innehåller naturligt förekommande radioaktiva material (Norm-avfall¹²) och som inte uppstått genom verksamhet som är godkänd enligt den rådande definitionen i de grundläggande säkerhetsnormerna. Dessa typer av avfall omfattas inte av direktivet och inte heller av direktivet om hantering av avfall från utvinningsindustrin¹³.

Båda frågorna kommer att utredas ytterligare och tas upp i rådgivande kommittén.

3.1. Transporter

Enligt transportdirektivet får transporter av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle mellan medlemsstater endast äga rum om de behöriga myndigheterna i alla berörda medlemsstater ger sitt förhandsgodkännande sedan information lämnats.

Av de 27 medlemsstaterna godkände 14 medlemsstater transporter som omfattades av direktivet. Antalet tillstånd är relativt litet. Under perioden 2008–2011, som omfattas av den här rapporten, rapporterade medlemsstaterna att 161 tillstånd utfärdats¹⁴ inom direktivets tillämpningsområde. 74 % av tillstånden rör transporter av avfall och resterande 26 % transporter av använt kärnbränsle.

De flesta transporterna skedde mellan medlemsstater. Ytterligare information finns i det medföljande arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar.

3.2. Export från gemenskapen

Utan att det påverkar tillämpningen av varje medlemsstats rätt att fastställa sin egen politik beträffande kärnbränslecykeln, ska transportdirektivet inte inverka på medlemsstaternas rätt att exportera sitt använda kärnbränsle för upparbetning, med beaktande av principerna för den gemensamma marknaden på kärnenergiområdet, särskilt den fria rörligheten för varor inom EU. I artikel 16.1 i direktivet anges dock tydligt under vilka villkor som export är förbjuden. Särskilt viktigt är att medlemsstaternas behöriga myndighet inte får tillåta transporter till tredjeländer som inte har den administrativa och tekniska kapacitet och lagstiftningsstruktur som krävs för en säker hantering av radioaktivt avfall eller använt kärnbränsle, vilket även anges i konventionen.

Därför har kommissionen, tillsammans med den rådgivande kommittén i enlighet med förfarandet i artikel 21, fastställt kriterier i linje med artikel 16.2, med beaktande av bland annat Internationella atomenergiorganets (IAEA) relevanta säkerhetsnormer, för att göra det lättare för medlemsstaterna att bedöma om kraven för export uppfylls. Dessa kriterier

¹² Naturligt förekommande radioaktiva ämnen (*Naturally Occurring Radioactive Materials, Norm*).

¹³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/21/EG av den 15 mars 2006.

¹⁴ Det bör påpekas att vissa tillstånd utfärdas för flera transporter som ska utföras under en tidsperiod som kan vara längre än den aktuella rapporteringsperioden.

offentliggjordes i december 2008 som kommissionens rekommendation i *Europeiska unionens officiella tidning*¹⁵.

Antalet tillstånd för export till tredjeländer som rapporterats av medlemsstaterna är fortfarande relativt litet (17 % av det totala antalet rapporterade tillstånd). 9 medlemsstater rapporterade totalt 28 tillstånd till export utanför EU till Ryssland, Kina, Schweiz, Japan och USA. 16 av dessa tillstånd rörde transport av använt kärnbränsle för upparbetning (6 tillstånd för använt kärnbränsle från kärnkraftverk) eller upparbetning och förvaring (10 tillstånd för använt kärnbränsle från forskningsreaktorer). De återstående 12 tillstånden avsåg radioaktivt avfall som återlämnades till ursprungslandet (dvs. radioaktivt avfall från behandling av kontaminerat material i en av medlemsstaterna).

Medlemsstaterna rapporterade att transporter och exporter övervakas och kontrolleras i enlighet med förfarandena och bestämmelserna i transportdirektivet. Utifrån den information som tillhandahållits kan dock inte kommissionen kontrollera om samtliga exportkriterier enligt kommissionens rekommendation följs till punkt och pricka, i synnerhet inte om anläggningarna för använt kärnbränsle i tredjeländer i praktiken omfattas av ett säkerhetskontrollavtal med IAEA, i samband med undertecknandet och ratificeringen av icke-spridningsfördraget, och beslätade tilläggsprotokoll, eller om kraven på en hög säkerhetsnivå enligt avfallsdirektivet uppfylls.

Kommissionen konstaterar också att medlemsstaternas rapporter är förenliga med och kompletterar de nationella rapporterna inom ramen för konventionen om säkerheten vid hantering av använt kärnbränsle och om säkerheten vid hantering av radioaktivt avfall, eftersom dessa rapporter huvudsakligen beskriver den rättsliga ramen och ansvarsområdena.

4. SLUTSATS

Transportdirektivet har införlivats i alla EU-medlemsstater. De allmänna bestämmelserna har genomförts genom antagandet och offentliggörandet av kommissionens beslut och rekommendationer inom området samt inrättandet av den rådgivande kommittén.

Efter att ha analyserat den information som inkommit från medlemsstaterna i deras första rapporteringsomgång anser kommissionen att direktivet nu helt genomförs på ett sätt som garanterar ett ändamålsenligt skydd av befolkningen. Direktivet ger en välstrukturerad och fungerande ram för övervakningen och kontrollen av transporter i samtliga medlemsstater och garanterar därmed att gränsöverskridande transporter av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle endast genomförs om de behöriga myndigheterna i alla berörda medlemsstater ger sitt förhandsgodkännande sedan information lämnats.

Genomförandet av transportdirektivet har inte medfört några problem av betydelse. Frågan om Norm-avfall och friklassningsnivåer i samband med transporter av radioaktivt avfall har ringats in och kommer att följas upp av den rådgivande kommitté som inrättats enligt direktivet.

Vad gäller transporter av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle konstaterar kommissionen att de befintliga nationella bestämmelserna, särskilt bestämmelserna för genomförande av direktivet om fastställande av grundläggande säkerhetsnormer för skydd av arbetstagarnas och allmänhetens hälsa mot de faror som uppstår till följd av joniserande strålning, tillåter att de nationella behöriga myndigheterna övervakar transporter av radioaktivt avfall på sitt territorium.

¹⁵ EUT L 338, 17.12.2008, s. 69.

Rapporten innehåller en första översikt över de tillstånd som beviljats i gemenskapen enligt transportdirektivet. Antalet tillstånd för transporter är relativt litet och tillstånden ger en tydlig bild av exporten till länder utanför EU. Även om kommissionens exportkriterier endast offentliggörs som en rekommendation utan rättsligt bindande karaktär, kommer frågan om medlemsstaternas anpassning till alla kriterier att behandlas vidare i nära samarbete med den rådgivande kommittén.

Vid genomförandet av avfallsdirektivet uppmanas medlemsstaterna att vidta konkreta åtgärder för en säker hantering av sitt radioaktiva avfall och använda kärnbränsle. Detta kommer också att påverka transporter mellan medlemsstater och till och från EU. Framtida rapportering kommer sedan att ge information om utvecklingen vad gäller transport av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle.

Slutligen rapporterades inga olyckor som medfört utsläpp av radioaktiva ämnen i miljön i samband med nationella eller gränsöverskridande förflyttningar av radioaktivt avfall eller använt kärnbränsle under de tre år som denna rapport omfattar.